

2017. október 4., szerda

P8_TA(2017)0379

A gyermekházasságok megszüntetése

Az Európai Parlament 2017. október 4-i állásfoglalása a gyermekházasságok megszüntetéséről (2017/2663(RSP))

(2018/C 346/09)

Az Európai Parlament,

- tekintettel az Emberi Jogok Egyetemes Nyilatkozatára, és különösen annak 16. cikkére, valamint az emberi jogokról szóló minden más ENSZ-szerződésre és eszközre,
- tekintettel az ENSZ Közgyűlése által 1989. november 20-án elfogadott Gyermejkjogi Egyezményre,
- tekintettel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezmény 25. évfordulójáról szóló, 2014. november 27-i állásfoglalására ⁽¹⁾,
- tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény 16. cikkére,
- tekintettel a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmányának 23. cikkére,
- tekintettel a Gazdasági, Szociális és Kulturális Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya 10. cikkének 1. bekezdésére,
- tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkére,
- tekintettel az Európai Unió Alapjogi Chartájára és különösen annak 9. cikkére,
- tekintettel „A nemek közötti egyenlőség és a nők társadalmi szerepvállalásának növelése: a nők és lányok életének átalakítása az EU külkapcsolatai révén (2016–2020)” című közös szolgálati munkadokumentumra,
- tekintettel a Tanács a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési tervről (2016–2020) szóló, 2015. október 26-i következtetéseire,
- tekintettel az emberi jogokra és a demokráciára vonatkozó, a 2015–2019 közötti időszakra szóló uniós cselekvési tervre,
- tekintettel a gyermekek jogainak előmozdításáról és védelméről szóló 2017-es „Egyetlen gyermek sem hagyható figyelmen kívül” című uniós iránymutatásokra,
- tekintettel a fejlesztési politikára vonatkozó európai konszenzusra, amely alátámasztja az emberi jogok és a nemek közötti egyenlőség szempontjainak érvényesítése iránti uniós elkötelezettséget, a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrenddel összhangban,
- tekintettel az Európa Tanács nőkkel szembeni erőszak és a kapcsolati erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló Egyezményrnek (Isztambuli Egyezmény) 32. és 37. cikkére, valamint 59. cikkének (4) bekezdésére,
- tekintettel az ENSZ Népesedési Alapjának (UNFPA) „Túl korai házasságkötés – Szüntessük meg a gyermekházasságokat” című 2012. évi jelentésére,
- tekintettel eljárási szabályzata 128. cikkének (5) bekezdésére és 123. cikkének (2) bekezdésére,

⁽¹⁾ HL C 289., 2016.8.9., 57. o.

2017. október 4., szerda

- A. mivel az Unió elkötelezett a gyermekek jogainak előmozdítása iránt, és mivel a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság ezen jogok megsértésének minősül; mivel a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek és annak fakultatív jegyzőkönyveinek, illetve más vonatkozó nemzetközi szabványnak és szerződésnek megfelelően az Unió elkötelezett a gyermek jogainak a külpolitikájában való átfogó védelme és előmozdítása iránt;
- B. mivel a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság a nemzetközi emberi jogi jogszabályok szerint káros gyakorlatnak minősül, és gyakran kapcsolódik hozzá a nők és lányok elleni erőszak súlyos formája, köztük a kapcsolati erőszak;
- C. mivel a gyermekházasságnak, a korai házasságnak és a kényszerházasságnak pusztító hatása van a lányok és nők jogai általános érvényesülésére, illetve a lányok egészségére, ideértve a terhességhez kapcsolódó súlyos kockázatokat és a HIV-fertőzést is; mivel ez szexuális bántalmazásnak, kapcsolati erőszaknak és akár becsületgyilkosságnak teszi ki a lányokat;
- D. mivel súlyos aggodalomra ad okot az ún. általános tilalmi szabály visszaállítása és kiterjesztése, amely megvonja a támogatást az olyan szervezetektől, mint például a UNFPA, amelyek a gyermekházasságok lányáldozatai számára családtervezési eszközöket és szexuális és reprodukzív egészségügyi szolgáltatásokat nyújtanak, hogy csökkentsék a HIV-vírussal való fertőzés kockázatát és a korai terhességek szövődményeit;
- E. mivel a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság a saját testük feletti rendelkezéshez és a testi épséghez való jog alapvető megsértése;
- F. mivel a gyermekházasság a kényszerházasság egy formája, hiszen a gyermekek életkoruknál fogva alapvetően nem képesek teljes, szabad és tájékozott beleegyezésüket adni a házassághoz vannak annak időzítéséhez;
- G. mivel a fejlődő országokban minden harmadik lány 18 éves kora előtt köt házasságot, és minden kilencedik pedig 15 éves kora előtt; mivel leginkább az érintett gyermekek 82 %-át kivéve a lányok vannak kitéve ennek a kockázatnak;
- H. mivel a gyermek menyasszonyok erős társadalmi nyomás alatt állnak, hogy bizonyítsák termékenységüket, ami miatt nagyobb valószínűséggel esnek korán és gyakran teherbe; mivel a terhességhez és a szüléshez kötődő szövődmények alkotják a 15 és 19 év közötti lányok körében a legfőbb halálozási okot az alacsony és közepes jövedelmű országokban;
- I. mivel a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság a gyermekágyi halandóság magas arányához, a családtervezés alacsonyabb használatához, illetve nem kívánt terhességhez vezet, és általában egy lány oktatásának befejezését jelenti; mivel a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság megszüntetése a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrend szerves része az 5. fenntartható fejlesztési cél és az 5.3 célkitűzés alatt, és mivel e házasságok kimondottan akadályozzák a nemek közötti egyenlőség elérését és a nők gazdasági szerepvállalását;
- J. mivel a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság megszüntetése az Uniónak a nők jogai és az emberi jogok előmozdítása terén való külső fellépésének egyik prioritásaként lett meghatározva;
- K. mivel a fejlődő országokban a gyermek menyasszonyok több mint 60 %-a nem részesült formális oktatásban, ami a nemek közötti megkülönböztetés egy formája, és mivel a gyermekházasságok megtagadják az iskoláskorú gyermekektől a személyes fejlődésükhöz, a felnőttkorra való felkészüléshez, illetve a közösségükhöz való hozzájárulás képességéhez szükséges oktatáshoz való jogot;
- L. mivel a probléma nemcsak harmadik országokban áll fenn, hanem az Unió tagállamaiban is;

2017. október 4., szerda

- M. mivel az Unió a közelmúltban úgy határozott, hogy csatlakozik az Európa Tanács nőikkel szembeni erőszak és a kapcsolaton belüli erőszak elleni küzdelemről és azok megelőzéséről szóló Egyezményéhez (az Isztambuli Egyezményhez);
- N. mivel az Isztambuli Egyezmény a kényszerházasságot a nők elleni erőszak egy típusaként határozza meg, és kéri, hogy bűncselekménynek minősüljön, ha egy gyermeket házasságkötésre kényszerítenek, vagy ha egy gyermeket kényszerházasság kötése céljából külföldre csalnak;
- O. mivel nagyon kevés statisztika érhető el nemzeti, uniós és nemzetközi szinten az Unió tagállamaiban a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság problémája nagyságrendjének bemutatására ⁽¹⁾;
- P. mivel a közelmúltbeli migrációs válsággal a külföldön kötött gyermekházasságok új esetei merültek fel, gyakran 14 éves aluli gyermekeket illetően;
- Q. mivel a 18 éves koruk előtt házasságot kötő gyermekek nagyobb valószínűséggel hagyják ott idő előtt az iskolát, vagy kerülnek szegénységbe;
- R. mivel a fegyveres konfliktushelyzetek és az instabilitás jelentősen növelték a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság eseteinek számát;
1. emlékeztet a valamennyi emberi jogot magában foglaló jogokon alapuló megközelítés és a nemek közötti egyenlőség kapcsolatára, és hogy az Unió továbbra is elkötelezett az összes emberi jog előmozdítása, védelme és érvényesítése, valamint a Pekingi Cselekvési Platform, a nőikkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetések minden formájának kiküszöböléséről szóló egyezmény (CEDAW), az Isztambuli Egyezmény, illetve a nemek közötti egyenlőségre és a nők társadalmi szerepvállalására vonatkozó uniós cselekvési terv teljes körű és hatékony végrehajtása iránt;
 2. hangsúlyozza, hogy a gyermekházasság a gyermek jogainak megsértése, és a nők és lányok elleni erőszak egy formája; hangsúlyozza, hogy ezért azt el kell ítélni;
 3. felhívja az Uniót és a tagállamokat, hogy teljesítsék a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlesztési menetrendet, és küzdjenek hatékonyabban a káros gyakorlatok ellen, és számoltassák el a felelősöket; felhívja az Uniót és a tagállamokat, hogy dolgozzanak együtt az ENSZ nőügyi szervezetével (UN Women), az ENSZ Gyermekalappal, a UNFPA-val és más partnerekkel, hogy felhívják a figyelmet a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság kérdéseire azáltal, hogy a nők társadalmi szerepvállalását helyezik a középpontba, többek között oktatás, a gazdasági szerepvállalás és a döntéshozatalban való fokozott részvétel révén, illetve hogy valamennyi nő és lány emberi jogainak, köztük a szexuális és reprodukció egészség védelmét és előmozdítását emelik ki;
 4. felhívja az Uniót és a tagállamokat, hogy növeljék az egészségügyi szolgáltatásokhoz, köztük a szexuális és reprodukció egészségügyi és jogi szolgáltatásokhoz való hozzáférést a nők és a gyermek menyasszonyok számára;
 5. felhívja az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjét / a Bizottság alelnökét, hogy minden elérhető eszközzel, úgy mint fejlesztési politikákkal, programokkal és jogszabályokkal, köztük politikai párbeszéddel, emberi jogi párbeszéddel, két- és többoldalú együttműködéssel, „A mindenki számára előnyös kereskedelem” elnevezésű stratégiával, a GSP+ rendszerrel és minden más eszközzel küzdjön a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság gyakorlata ellen;
 6. felhívja az Uniót és a tagállamokat, hogy alkalmazzanak egységes jogi normákat a gyermekházasságokkal foglalkozó eljárásokkal kapcsolatban, az Isztambuli Egyezmény ratifikálása tekintetében is;
 7. felhívja az Uniót és a tagállamokat, hogy dolgozzanak együtt a harmadik országok büntülő hatóságaival és igazságszolgáltatási rendszereivel, és hogy nyújtsanak képzést és technikai segítséget a korai és kényszerházasságokat tiltó, köztük a házasságkötés korhatárát meghatározó jogszabályok elfogadása és érvényesítése során;

⁽¹⁾ <http://files.wave-network.org/home/ForceEarlyMarriageRoadmap.pdf>

2017. október 4., szerda

8. hangsúlyozza, hogy speciális rehabilitációs és segítségnyújtási intézkedéseket kell létrehozni a gyermek menyasszonyok számára, hogy képesek legyenek visszatérni az oktatásba vagy a képzésbe, és elkerülni a korai házasságokhoz kapcsolódó családi és társadalmi nyomást;
9. hangsúlyozza, hogy költségvetési forrásokra van szükség a gyermekházasságok megelőzésének programjaira, amelyek olyan környezetet hoznának létre, ahol a lányok kiteljesedhetnek, köztük az iskolát elhagyó lányok számára oktatási, szociális és gazdasági programok, gyermekvédelmi rendszerek, lányok és nők számára létesített menhelyek, jogi tanácsadás és pszichológiai támogatás révén;
10. üdvözli a Daphne programon belül kidolgozott, a korai, a gyermek- és a kényszerházasságok megelőzésére és az áldozatoknak való segítségnyújtásra irányuló projekteket; úgy véli, hogy meg kell erősíteni az ilyen projekteket, és azoknak további megfelelő forrásokat kell biztosítani;
11. felhív arra, hogy különleges figyelmet kell fordítani a hátrányos helyzetű közösségekből származó gyermekekre, és kiemeli, hogy a tudatosság növelésére, az oktatásra és a gazdasági szerepvállalásra összpontosítva kell megközelíteni a problémát;
12. hangsúlyozza, hogy különleges eljárásokat kell kidolgozni és bevezetni a menekültek és a menedékkérők közötti gyermekek védelmének biztosítására, a gyermek jogairól szóló ENSZ-egyezménynek megfelelően; felszólítja a fogadó országokat, biztosítsák, hogy a menekült gyermekek teljes mértékben hozzáférjenek az oktatáshoz, és amennyire lehetséges, segítsék elő a nemzeti oktatási rendszerekbe való beilleszkedésüket és befogadásukat;
13. különleges eljárások bevezetésére szólít fel a menekültek és a menedékkérők befogadóállomásain, hogy azonosíthassák a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság eseteit, és segítsenek az áldozatokon;
14. hangsúlyozza, hogy a gyermekházasságok eseteinek megfelelő és harmonizált nyomon követési rendszerére van szükség az uniós tagállamokban, illetve a nemek szerint lebontott adatok gyűjtésére, hogy jobban fel lehessen mérni a probléma nagyságrendjét;
15. kiemeli a hivatalosan elismert esetek és a segítséget kérő potenciális áldozatok esetei közötti jelentős ellentmondást, ami azt jelzi, hogy számos gyermekházasság történhet a hatóságok tudtán kívül; felhív arra, hogy a szociális munkások, a tanárok és a potenciális áldozatokkal kapcsolatban lévő más munkatársak különleges képzést és szaktudást kapjanak arra vonatkozóan, hogy hogyan azonosítsák az áldozatokat, és hogyan indítsák el az eljárást a segítségnyújtásra;
16. felhív az Unió külső fellépését képező, a gyermekházasságot, a korai házasságot és a kényszerházasságot célzó különleges projektek és kampányok megerősítésére; hangsúlyozza, hogy különleges figyelmet kell fordítani a bővítési országokban és az európai szomszédságpolitika országaiban a tudatosságnövelő kampányokra és a nők és lányok oktatását és társadalmi szerepvállalását célzó kampányokra;
17. hangsúlyozza, hogy az Uniónak támogatnia és ösztönöznie kell a harmadik országokat annak biztosítására, hogy a civil társadalom szerepet játszasson, és független hozzáférés biztosítására a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság gyermek áldozatai és a képviselőik számára az igazságszolgáltatáshoz, gyermekbarát módon;
18. hangsúlyozza, hogy a humanitárius segítségnyújtás részeként támogatni kell a nemi alapú erőszak megelőzésére és a vészhelyzeti oktatásra irányuló projekteket, hogy csökkenjen a gyermekházasság, a korai házasság és a kényszerházasság áldozataira nehezedő nyomás;
19. hangsúlyozza, hogy azonosítani kell a gyermekházasságok kockázati tényezőit a humanitárius válságokban a tizenéves lányok bevonásával, és a házas lányok támogatását a válság kezdetétől fogva bele kell integrálni a humanitárius segítségnyújtásba;
20. határozottan elítéli az ún. általános tilalmi szabály visszaállítását és kiterjesztését, illetve annak a nők és lányok globális egészségügyi ellátására és jogaira gyakorolt hatását; megismétli az Unió és a tagállamok számára tett felhívását, hogy töltsék be az USA által hagyott pénzügyi űrt a szexuális és reprodukció egészség és jogok terén, mind nemzeti, mind uniós fejlesztési alapok felhasználásával;
21. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Bizottság alelnökének/az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Tanácsnak, a Bizottságnak, valamint a tagállamok parlamentjeinek és kormányainak.